

L'orgue a la societat civil

Sovint, sembla que l'orgue, el seu entorn i la seva música siguin qüestions de caràcter purament eclesial. És cert que, en teoria, l'església s'ha fet com seu l'instrument, cosa que quedà refermada pel Concili Vaticà II dins la "Constitució sobre la Sagrada Litúrgia" promulgada l'any 1963: "Cal que a l'església llatina, l'orgue de tubs es tingui en gran estima com a instrument tradicional, el so del qual pot aportar una esplendor notable a les cerimònies eclesiàstiques". Centrant el tema a Catalunya, s'ha de remarcar que, en la pràctica, molts eclesiàstics no són sensibles a l'instrument i altres han preferit per a les seves esglésies la instal·lació de "sucedanis electrònics".

El destí de tres orgues barcelonins

En aquests moments que l'estima de la cultura i l'art ha aconseguit progressos notables, cal fer una reflexió profunda sobre el món de l'orgue considerant, que aquest món, sovint poc conegut, pot anar i, sens dubte, ha d'anar molt més enllà del cercle eclesiàstic amb la implicació, com a conseqüència, de la societat civil, especialment, de les diverses administracions, músics, conservatoris, melòmans, promotors culturals, mitjans de comunicació, etc. Cal recordar, que la iniciativa de la societat civil barcelonina féu, en altre temps, una aportació organística important. Així doncs, l'any 1888, en motiu de l'Exposició Universal, s'estrenà l'orgue del Palau de Belles Arts; el 1908 el del Palau de la Música Catalana i, en motiu de l'Exposició Internacional de 1929, el de la sala oval del Palau Nacional de Montjuïc. D'aquests tres grans instruments, promoguts per la societat civil, en queda un panorama força trist. El primer ja no existeix. El segon s'anà deteriorant fins que quedà emmudit al llarg d'uns trenta anys; després, però, de la restauració feta per l'orguener Gerhard Grenzing tornà a sonar per primera vegada el 19 d'octubre del 2002, no obstant, el seu aprofitament no satisfà als melòmans de l'orgue ja que la programació de concerts per aquest instrument del Palau ha esdevingut, fins ara, molt reduïda. Finalment, la façana del tercer, segueix presidint la magnificència de la sala oval però com a instrument és inservible i el seu estat interior, és deplorable.

L'Auditori de Barcelona, encara sense orgue

La construcció de L'Auditori, inaugurat l'any 1999, hauria estat una bona oportunitat per a pal·liar la manca d'orgues fora de les esglésies, que pateix la ciutat de Barcelona. Malauradament no ha estat així i sembla que la instal·lació d'un orgue a L'Auditori és un tema que va per llarg, amb l'agreujant que l'espai destinat, per a dita instal·lació és, segons el parer de diversos orgueners, insuficient per allotjar els tubs i la maquinària d'un instrument amb la capacitat sonora adequada a les dimensions de la sala. Ara, que ja som plenament europeus, és el moment de posar-nos també al dia pel que fa a l'aspecte organístic, intentant apropar-nos a l'alt nivell que han aconseguit gairebé tots els països del vell continent.

Xavier Massagué

Terrassa, abril del 2007